

Olavinlinnan Paksun bastionin ampuma-aukot

Korjaustyöt

Syksy 2011
Talvi 2012

Tuija Väli-Torala

Mirva Kleemola

Katariina Sommarberg

1.1 Ampuma-aukko L-206

Ampuma-aukko L-206 jäi kesken keväällä 2010, jolloin ampuma-aukon ulkoreuna sekä joitain alueita luonnonkiviosasta jäi korjaamatta. Ampuma-aukon korjausta päästiin jatkamaan viikolla 35 ja aukko valmistui viikolla 41. Ampuma-aukko L-206 kärsi edelleen suuresta kosteudesta, vaikka sitä ympäröivä muuri oli tässä vaiheessa jo korjattu. Kosteus tuli ampuma-aukon sisältä holvin läpi noin 50cm seinäpinnasta sisäänpäin. Vettä tippui aina muutama päivä sateen jälkeen ampuma-aukon katosta ja seinämiltä (**KUVA 1**).

KUVA 1. Ampuma-aukossa L 206 on havaittavissa kosteutta, joka tulee holvin läpi yllä olevasta kivimuurista.

Ampuma-aukon ulkoreunan lähellä kulkeva seinän suuntainen halkeama on aikanaan korjattu täyttämällä se kovalla sementtipitoisella laastilla. Laastikerros ulottui syväälle holvin sisään ja levittyi osittain tiilien päälle. Koska laasti oli lujaa ja kestäväää sekä vaikeasti poistettavissa, päätettiin, että halkeamassa olevasta täyttölaastista poistetaan vain pinta, jolloin se saadaan samaan tasoon tiiliholvin

muun pinnan kanssa. Halkeaman täyttökorjaus erottuu ampuma-aukon muuten tiilisestä pinnasta, mutta se ilmentää aikansa korjaustapaa (**KUVA 2**).

KUVA 2. Kuvan vasemmassa laidassa ylhäällä näkyy aukkoon jätetty täyttökorjaus.

1.2 Ampuma-aukko L-106

Ampuma-aukon L-106 korjausta oli aloitettu jo viime keväänä. Korjausta jatkettiin syksyllä viikolla 38. Korjaustyöt keskeytyivät viikolla 43 muurinkorjaustöiden vuoksi. Korjausta päästiin jatkamaan viikolla 45, jolloin se myös valmistui.

KUVA 3. Ampuma-aukossa L-106 useat tiilet irtosivat laastisaumojen piikkauksen yhteydessä.

Ampuma-aukossa L-106 laastisaumat olivat pehmeämpiä kuin muissa aukoissa. Laastisaumat oli helppo hakata auki ja laastisaumojen poistamisen jälkeen myös monet tiilet irtosivat paikoiltaan (**KUVA 3**). Paikoin vain laastikokkareet kiilasivat tiiliä paikoilleen. Heiluvat ja irtonaiset tiilet poistettiin ja niiden takaa paljastuvat alueet puhdistettiin tiilenmuruista ja laastikokkareista niin syvälle, että vastaan tuli luja kerros. Puretut alueet muurattiin ehjiksi holvin pintaan asti. Ampuma-aukko ei kärsinyt kosteudesta.

1.3 Ampuma-aukko L-107

Työt aukossa L-107 on aloitettu ensimmäisen kerran syksyllä 2009. Silloin työt jäivät kesken ja niitä päästiin jatkamaan syksyllä 2011 viikolla 43. Työn alle otettiin aukon vasen ulkolaita, jossa oli paljon rapautuneita ja halkinaisia tiiliä. Huonokuntoiset tiilet purettiin pois ja käytännössä holvikaaren vasen laita muurattiin kokonaan uudestaan (**KUVA 4**). Myös muualle aukkoon vaihdettiin

joitain tiiliä. Työt jouduttiin jättämään jälleen kesken viikolla 45, sillä aukon oikeaa ulkolaitaa ei pystynyt muuraamaan, koska telineet olivat tiellä.

KUVA 4. Uudelleenmuurattua ja vanhaa kaarta aukossa L-107.

1.4 Ampuma-aukko L-105

Myös aukko L-105 on ollut työn alla aikaisemmin syksyllä 2009. Työt aloitettiin uudestaan viikolla 46. Ampuma-aukon ulkokaari oli etenkin vasemmasta reunasta hyvin rapautunut ja holvin sisäpuolella kulki useita halkeamia kaaren suuntaisesti (**KUVA 6**). Pahimmillaan halkeama ulottui noin 40 cm syvyyteen. Näitä halkeamia oli paikattu paksuilla laastikerroksilla. Ehjää tiilipintaa oli myös rapattu peittoon laastilla. Aukko kärsi suuresta kosteudesta ja leväkasvustosta. Vesi oli huuhtonut kaaren uloimman tiilikerroksen takaa laastin irti ja tilalla oli vain hiekkaa.

KUVA 6. Purettua aluetta ja holvikaaren halkeama.

Aukon holvikaaren ulkoreuna muurattiin uudestaan lähes kokonaan. Vain muutamia vanhoja tiiliä jäi paikoilleen. Ehjät vanhat tiilet toki pyrittiin muuraamaan takaisin alkuperäisille paikoilleen, mutta pääosin jouduttiin käyttämään korvaustiiliä.

Kosteusongelmien takia aukon saumoihin päätettiin jättää vedenpoistoaukkoja. Aukkoja avattiin valmiiseen saumaan niille kohdin, josta kosteus selvästi tihkui läpi. Aukkoja tehtiin myös muurausvaiheessa muuraamalla sauman sisään 8 mm harjateräs. Harjateräs muurattiin ulottumaan mahdollisimman syvälle, yleensä 30-40 cm syvyyteen. Ampuma-aukon muuraustyöt valmistuivat viikolla 2.

1.5 Ampuma-aukko L-104

Työt aloitettiin viikolla 2. Kuten edellisessä aukossa, tässäkin oli suuri kosteusongelma ja siitä johtuen syviä kaaren suuntaisesti kulkevia halkeamia (**KUVA 7**). Laastista oli suurelta osin huuhtoutunut sideaine pois, joten jäljellä oli

pelkkää hiekkaa. Halkeamat oli täytetty laastilla hyvin samaan tapaan kuin aukossa L-206. Myös tiilipintaa oli rapattu umpeen.

KUVA 7. Auki piikattuja halkeamia. Oikealla ylhäällä laastilla täytetty halkeama.

Aukossa oli myös erittäin paljon sammal- ja leväkasvustoa ja muuta kasvillisuutta (**KUVA 8**). Kasvillisuuden juuret olivat tunkeutuneet rakenteeseen, ja vaikka ne olivat pieniä ja ohuita, olivat ne aiheuttaneet selvästi paljon tuhoa ujuttautumalla saumoihin.

KUVA 8. Umpeen rapattua tiilipintaa ja leväkasvustoa.

Holvikaari muurattiin uudelleen lähes kokonaan tässäkin aukossa. Myös vedenpoistoaukkoja jätettiin. Työ keskeytettiin viikolla 13. Aukko muurattiin umpeen suurilta osin, mutta siihen täytyy vielä tulevaisuudessa palata. Luonnonkiviosa jäi paikoin saumaamatta ja holvikaaren katossa on suuri vanhalla laastilla tehty täyttöalue, joka on rakenteessa kiinni, mutta irtonainen. Se täytyy piikata irti ja alue tulee muurata uudestaan.

